

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

Збірник матеріалів XXIV Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ДЕМОГРАФІЇ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ІМЕНІ
МИХАЙЛА ПТУХИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТ ПЕТРА АНДРЕЯ У ЯСАХ
МІЖНАРОДНИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

23-24 квітня
2026 року

Збірник матеріалів XXIV Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету

*Матеріали публікуються в авторській редакції
з незначною загальною правкою укладачів, відповідальність за зміст
та достовірність досліджень несуть автори.*

*Відповідальні за випуск, укладачі:
Кулікова І. А., Будна В. О.*

Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : зб. матеріалів XXIV Міжнар. наук.-практ. конф. Одеського національного економічного університету, 23-24 квітня 2026 р. Одеса : ОНЕУ, 2026. 432с.

Особливості розвитку економіки України протягом останніх років характеризуються процесом системної інституціональної трансформації. Відбуваються глибокі економічні зміни, активно формуються нові підходи до управління економікою, вдосконалюються ринкові методи господарювання, реалізуються євроінтеграційні процеси та здійснюються адаптація та зміни українського законодавства відповідно до нормативної бази ЄС.

Складність та суперечливість сучасних трансформаційних процесів, нагальність розв'язання цих та інших проблем обумовлює актуальність та прикладне значення їх усебічного вивчення та об'єктивної економіко-правової оцінки. Сучасні виклики для світової економіки, пов'язані з подоланням наслідків пандемії COVID-19, а також руйнівні наслідки для усіх сфер життєдіяльності України в умовах військової агресії з боку Російської Федерації, потребують переосмислення соціально-економічних процесів, які відбуваються, та прийняття адаптивних або, в деяких випадках, радикальних рішень в управлінні країною та захисту її міжнародно визнаних кордонів та національних інтересів.

Конференція покликана консолідувати науковців та фахівців навколо вирішення економічних проблем, які постають перед нашою країною у цих складних умовах.

Матеріали конференції орієнтовані на науковців, аспірантів та студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також фахівців економічних підрозділів підприємств та організацій.

дисципліни [3; 4]. Крім того, частина економічної діяльності перейшла в неформальний сектор, що ще більше ускладнює контроль.

Окрему увагу слід приділити проблемам податкового контролю у сфері електронної комерції та цифрових послуг. У сучасних умовах значна частина операцій здійснюється через Інтернет, у тому числі між різними країнами. Це ускладнює визначення платника податків і місця здійснення діяльності. У результаті виникають труднощі з оподаткуванням таких операцій, що потребує впровадження нових підходів і міжнародної співпраці [5].

Також важливою проблемою є недостатня взаємодія між державними органами. Ефективний податковий контроль неможливий без обміну інформацією між податковими, митними та правоохоронними органами. Наразі така взаємодія не завжди є достатньою, що знижує ефективність виявлення порушень. Крім того, зберігаються корупційні ризики, які негативно впливають на довіру до податкової системи та створюють додаткові перешкоди для бізнесу.

Ще одним важливим аспектом є кадрове забезпечення податкових органів. Для ефективного здійснення контролю необхідні кваліфіковані фахівці, які володіють сучасними знаннями та навичками, зокрема у сфері інформаційних технологій. Недостатній рівень підготовки персоналу або перевантаження працівників може знижувати якість контрольних заходів.

Отже, податковий контроль в Україні потребує комплексного вдосконалення. Для цього необхідно забезпечити стабільність податкового законодавства, розширити використання цифрових технологій, удосконалити ризик-орієнтований підхід, підвищити рівень податкової культури населення, покращити взаємодію між державними органами та зменшити корупційні ризики. Важливим є також впровадження сучасних міжнародних стандартів у сфері податкового контролю. Реалізація цих заходів дозволить підвищити ефективність податкової системи, збільшити надходження до бюджету та забезпечити фінансову стабільність держави.

Література

1. *Податковий кодекс України* : Кодекс України від 02.12.2010. № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. *Tax Administration 2023 : Comparative Information on OECD and Other Advanced and Emerging Economies*. Paris : OECD Publishing, 2023. URL: https://www.oecd.org/en/publications/tax-administration-2023_900b6382-en.html
3. Красько В. Сучасний стан та перспективи розвитку податкової системи України. *Молодий вчений*. 2024. № 2. С. 45–49. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-7-131-42>
4. Славкова А. А., Колодюк Д. Ю. Податковий контроль в Україні в умовах воєнного стану. *Економіка та держава*. 2024. № 3. С. 112–116. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/50433>
5. Єфремова К., Климчук Є. Податковий контроль у сфері електронної комерції в Україні та ЄС. *Право та інновації*. 2024. № 4 (48). С. 15-19. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-4\(48\)-2](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-4(48)-2)

УДК: 336.148

Артюх Оксана Валентинівна

*д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту,
Одеський національний економічний університет (Україна)*

Ластовецька Катерина Русланівна

*студентка центру заочної форми навчання,
Одеський національний економічний університет (Україна)*

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

JEL classification: H830; H610; M420

Система державного фінансового контролю є невід'ємною складовою механізму управління публічними фінансами та інструментом забезпечення бюджетної дисципліни. Її функціонування спрямоване на дотримання принципів законності, ефективності, результативності та цільового використання державних ресурсів. В умовах воєнного стану та значного зростання обсягів міжнародної фінансової допомоги підвищується відповідальність контрольних органів за забезпечення прозорості руху бюджетних коштів.

Центральне місце у системі державного фінансового контролю посідає Державна аудиторська служба України (ДАСУ), яка здійснює різні форми контролю, як-то: державний фінансовий аудит, інспектування, перевірку закупівель, моніторинг бюджетних програм. Правові засади її діяльності визначені Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [1]. Основні завдання, функції, повноваження ДАСУ регламентовані у Положенні про Державну аудиторську службу України [2].

Огляд наукових та фахових джерел дав можливість виділити проблемні аспекти діяльності ДАСУ на сучасному етапі. До таких проблем можна віднести такі, як:

- дублювання контрольних функцій з іншими органами державного фінансового контролю;
- недостатній рівень цифровізації аудиторських процедур;
- кадровий дефіцит та високе навантаження на державних аудиторів;
- низький рівень фактичного відшкодування виявлених фінансових порушень;
- обмежена інтеграція ризик-орієнтованих підходів у практику перевірок.

З метою систематизації зазначених проблем та визначення їх впливу на ефективність системи контролю доцільно узагальнити їх (табл. 1).

Таблиця 1

Основні проблеми діяльності ДАСУ та їх вплив на ефективність фінансового контролю

Проблема	Сутність прояву	Вплив на систему контролю
Дублювання повноважень	Перетин функцій із зовнішнім та внутрішнім аудитом	Зниження узгодженості контрольних заходів
Недостатня цифровізація	Обмежене використання автоматизованих аналітичних інструментів	Низька оперативність виявлення ризиків
Кадровий дефіцит	Недостатня кількість кваліфікованих фахівців	Погіршення якості аудиту
Низький рівень реалізації рішень	Неповне відшкодування встановлених збитків	Зменшення превентивного ефекту контролю

Джерело: розроблено автором за даними [3, с. 115–118]

Наявність зазначених проблем негативно впливає на результативність контрольних заходів та рівень фінансової дисципліни у державному секторі. Недостатня координація між контрольними органами призводить до зниження узгодженості перевірок, а обмежене використання сучасних інформаційних технологій ускладнює своєчасне виявлення ризиків та фінансових порушень. Тому необхідно удосконалювати підходи до організації та здійснення державного контролю в нашій країні, шляхом поліпшення організаційно-правового забезпечення контролю, посилення аналітичної складової державного аудиту, впровадження сучасних цифрових інструментів у контрольний процес, враховуючи міжнародний досвід та кращі практики.

Отже, вирішення сучасних контролю та здійснення заходів у напрямку підвищення ефективності діяльності ДАСУ можливе за умови комплексного підходу, що передбачає вдосконалення законодавчої бази, цифрову трансформацію контрольних процедур, підвищення професійного рівня кадрів та посилення відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

Література

1. *Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні*: Закон України від 26.01.1993. № 2939-ХІІ / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
2. *Положення про Державну аудиторську службу України* : постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>
3. Гуцаленко В. І., Дерій В. А., Коцупатрий М. М. *Державний фінансовий контроль* : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2009. 424 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Hutsalenko-L.V.-Derzhavnyy-finansovyi-kontrol.pdf